

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

СТРАТЕГИЯ ЗА ОПАЗВАНЕ НА КУЛТУРНО ИСТОРИЧЕСКОТО НАСЛЕДСТВО И РАЗВИТИЕТО НА ТУРИЗМА В ОБЩИНА КАРЛОВО

Този документ е създаден в рамките на проект „Разработване на стратегическа рамка за развитието на Община Карлово за периода 2014-2020”, в изпълнение на Договор № 13-13-82/15.11.2013 г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

СЪДЪРЖАНИЕ

1. ВЪВЕДЕНИЕ

2. АНАЛИЗ НА КУЛТУРНИТЕ ДАДЕНОСТИ

2.1. Археологически дадености в Община Карлово

2.2. Културни институции. Възрожденски къщи и паметници

2.3. Религиозен туризъм – дадености и предпоставки за развитие

2.4. Културен календар

3. SWOT АНАЛИЗ

4. ВИЗИЯ, МИСИЯ, СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ

5. МЕРКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СТРАТЕГИЧЕСКИТЕ ЦЕЛИ

6. ПРИОРИТЕТИ ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СТРАТЕГИЧЕСКИТЕ ЦЕЛИ

7. СТРАТЕГИЧЕСКИ НАСОКИ ЗА РАЗВИТИЕ

8. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Този документ е създаден в рамките на проект „Разработване на стратегическа рамка за развитието на Община Карлово за периода 2014-2020”, в изпълнение на Договор № 13-13-82/15.11.2013 г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Община Карлово е разположена в самото сърце на България. С размер от около 1000 кв. км и заемаща териториално 1% от площта на страната ни Карловската розова долина е съществена част от нашето културно и историческо наследство, което освен с богатите си природни дадености впечатлява със самобитния си чар и неповторимост.

Сгушена в южните склонове на Централна Стара планина и обградена от Средна и Сърнена Гора, Карловската котловина представлява една самостоятелна област, характерна със своята културно – историческа и природна идентичност, запазена и развита през вековете.

Община Карлово се състои от 4 града /Карлово, Калофер, Баня, Клисуря/ и 23 села с общо население около 52 000 жители.

2. АНАЛИЗ НА КУЛТУРНИТЕ ДАДЕНОСТИ

Карлово е град с важно значение през годините не само в Тракийската низина, но и в страната. Предпоставки за това са както богатото културно – историческо наследство, културно, религиозно и етническо многообразие на региона, така и общата визия за развитието на града като модерен европейски град, град на традицията, модерността и европейската перспектива, град на творчеството и иновациите, привлекателна и активна туристическа дестинация.

С благоприятните си климатични условия, плодородни земи по течението на река Стряма и нейните притоци, с минералните си извори, това късче от рая е привличало заселници от най-стари времена. В археологическата карта на България този регион се отличава с голяма концентрация на обекти и находки от праисторическата епоха и такива, свързани с тракийската култура.

Най-старите следи от живот, открити в Горнострямската долина, датират от новокаменната епоха VI хил. пр. Хр. Селищни могили от неолита са открити при гр. Карлово, гр. Баня, с. Дъбене, с. Каравелово, с. Климент и др.

През територия на днешната община Карлово са се пресичали основни и второстепенни пътища, обуславящи до известна степен значимостта на тогавашните селища, възниквали, процъфтявали и загивали, без дори някои да оставят имената си в историята.

Своя разцвет и утвърждаване като важно културно, търговско и религиозно средище в Централна южна България, Карлово достига през Възраждането.

Настоящата стратегия за опазване на културно – историческото наследство и развитието на туризма в Община Карлово обхваща периода 2014 – 2020 г. Тя систематизира визията, стратегическите и специфичните цели, приоритетите, задачите, дейностите и проектите, чиято реализация би довела до утвърждаване на устойчиви схеми на развитие и управление както на културно – историческите дадености, така и на туризма в района на общината.

2.1. Археологически дадености в Община Карлово

Археологическите обекти от национално и местно значение на територията на Община Карлово са над 100. Предвид популярността на Карлово като люлка на българското Възраждане, археологическите ценности и останки от античната история запазени през вековете в региона не са широко популяризирани и на тях не е обърнато достатъчно внимание въпреки местното, национално и дори световното им значение. В Карловския регион има регистрирани значителен брой археологически недвижими културни ценности от различни епохи праистория, античност, средновековие. Някои от тях са проучвани и има възможност да бъдат консервирани и социализирани.

Една малка част от тях са:

1. Римска пътна станция Субрадице и антично селище при с. Христо Даново
2. Антична и средновековна крепост при с. Христо Даново
3. Неолитно селище при гр. Баня
4. Раннобронзово селище в м. "Саровка" с. Дъбене
5. Тракийско селище и светилище на хълма Момини гърди при с. Безунци
6. Раннохристиянски църкви в Карловска община
 - Раннохристиянска базилика в м. Папратнива, с. Васил Левски
 - В землището на с. Войнягово в близост до трасето на римския път Ескус Филипопол през Троянския проход.
 - По Подбалканския римски път от Сердика за Черноморието в землището на с. Иганово в м. „Аврамов орех“
7. Средновековно кале с. Васил Левски
8. Голямото и Малкото кале при с. Климент западно от селото над западния край на язовира
9. Неолитно селище при с. Климент
10. Крепостта при с. Каравелово
11. Праисторическо селище многослойно в м. Стеници при с. Каравелово
12. Антична и средновековна крепост при с. Горни Домлян
13. Праисторическо и антично селище при с. Горни Домлян
14. Антични селища при с. Соколица
15. Късноантична крепост при с. Иганово
16. Късноантична и средновековна крепост при с. Богдан
17. Късноантична и средновековна крепост при с. Куртово

Този документ е създаден в рамките на проект „Разработване на стратегическа рамка за развитието на Община Карлово за периода 2014-2020”, в изпълнение на Договор № 13-13-82/15.11.2013 г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

2.2. Културни институции. Възрожденски къщи и паметници

Историята на Карлово е неразривно преплетена с тази на зараждането и развитието на българското Възраждане и освободителния процес в България. На територията на Община Карлово има множество действащи културни институции съхраняващи националното и местното културно наследство – музеи, читалища, библиотеки и художествени галерии.

Общинската художествена галерия в гр. Карлово има собствен статут и сграда. Притежава повече от 700 художествени произведения (живопис, графика и скулптура) на изявени български творци.

Историческият музей в град Карлово има стогодишна история и дава възможност да се проследи историята на Карловския регион от праисторическата, античната и средновековната епоха.

Националният музей "Васил Левски" се намира в родната къща на Апостола. Отворена е като музей през 1937 г. Освен родния дом на Апостола може да се разгледат експозиционната зала, Чардаклиевата къща и мемориалния параклис „Всех Святых болгарских“, където се съхраняват косите на Апостола.

В гр. Калофер се намира *Националният музей "Христо Ботев"*, изграден на мястото, където се е намирала последната къща на Ботевото семейство.

Историческият музей в град Клисуря е създаден изцяло с дарения на клисурци на 2 май 1926 г. по повод 50-годишнината от Априлското въстание. Музеят притежава богата колекция от художествени творби.

Архитектурно-историческият резерват се намира в южната част на град Карлово. Тук се е запазил възрожденския дух на около 115 къщи, обявени за паметници на културата.

Паметникът на Васил Левски се намира на площада в старата част на Карлово, построен през периода 1903 - 1907 год.

2.3. Религиозен туризъм – дадености и предпоставки за развитие

В община Карлово са запазени и съхранени редица религиозни материални и нематериални ценности и реликви, даващи една стабилна база за развитието на религиозния туризъм в общината. Православните храмове и параклиси се характеризират с неповторимостта си както от архитектурна гледна точка, така и с красотата и естетиката на изографисването и църковната дърворезба, преминаващи от едно течение в друго.

Част от православните храмове на територията на общината са:

- Храм "Свети Николай" – гр. Карлово. В храма може да се види икона на Света Богородица, свидетел на „Страшното“ /20 ти юли 1877 год./, когато в гр. Карлово са избити повече от 800 карловци, учители, свещеници, лекари, занаятчии/
- Храм "Света Богородица" – гр. Карлово, храмът в който е ръкоположен Васил Левски в йеродяконски чин и е служил в храма.
- Православен параклис "Света Марина", свързан с традицията на карловци на деня на Света Марина да се отслужва водосвет на това място. Параклисът е построен върху основите на стар храм /по данни на Христо Фъргов - виден карловец, изследовател/. В параклиса има и аязмо /лековита вода/.
- Параклис "Света Троица", намиращ се западно от гр. Карлово, построен XIX век. Недалеч от него е съществувал по-стар параклис със същото име, но разрушен. Всяка година на празника "Свети Дух" се отслужва молебен.
- Църква „Успение на Света Богородица“ – гр. Калофер
- Църква „Свети Архангел Михаил“ – гр. Калофер
- Манастир „Въведение Богородично“ – гр. Калофер
- Манастир „Рождество Богородично“ – гр. Калофер

2.4. КУЛТУРЕН КАЛЕНДАР

На територията на община Карлово има много прояви и събития, които са достатъчно атрактивни, за да привличат посетители.

Запазени са местните обичаи – Старчови /кукерски/ игри, Лазаруване, „Великденска люлка“, обреда „Дай, Боже дъжд, за да има розата масло и роса“, Ритуал „Розобер“, Коледуване и др.

Кукерски игри – Старчовден в Карловско

Провеждат се в седмицата преди Сирни заговезни. Кукери от района се събират на площада в градовете и селата на община Карлово и представят своите традиционни костюми, маски и обредни танци.

От две години в рамките на Старчовден се провежда *Приказен пролетен карнавал*, насочен към най-малките. В този празничен момент деца пресъздават любими приказни герои, влизат в роля, изпълняват песни и танци, като така съхраняват живо тайнството на превъплъщението и традицията на Сирни Заговезни.

Празници на розата в Карлово и долината

(Празник с над 110 годишна история)

Празникът на Розата е един от най-забележителните фестивали в България, посветен на красотата на безценната маслодайна роза. Традиционно в град Карлово се провежда през съботен ден на май или юни месец. Днес той се е превърнал в международно празненство, в което се забавляват хиляди туристи и гости на района. Тук на открито занаятчии и творци представят произведенията на народните занаяти и приложно творчество. Кулминацията на Празника е в последния ден, когато се представя ритуал „Розобер“, след което по улиците на града преминава шествие предвождано от Царицата на розата. Демонстрира се розоварене по традиционен метод с медни казани в Историческия музей. В „Алея на розата“ в обособени

шатри се представят производители на парфюмерия и козметика; на храни, в които присъства розата като компонент; розопроизводители и цветари; презентира се региона като природни, културно-исторически, фестивални и др. възможности. На туристите и гостите на града се предлагат тестване на етерични масла, дегустация на продукти от рози - сладко, ликьор и др.

Този документ е създаден в рамките на проект „Разработване на стратегическа рамка за развитието на Община Карлово за периода 2014-2020“, в изпълнение на Договор № 13-13-82/15.11.2013 г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Празник на Карлово

На 18 юли, рождената дата на Апостола, в родния му град се провежда народен събор "Ден на Васил Левски", организиран от Община Карлово, фондация "Васил Левски" и Национален музей "Васил Левски". Традиционно литературно утро в родния дом на Апостола, богата художествена програма, научни конференции, спортни състезания и туристически походи събират на този ден в Карлово много родолюбиви българи от цялата страна и наши сънародници от чужбина. Денят завършва с тържествен митинг и празнични илюминации на

площад "Васил Левски".

Международен конкурс за оперно пеене „Розата на Евтерпа“

Организиран от Вероник Стеено (Белгия) със съдействие на Община Карлово и НЧ "Васил Левски 1861 г." Конкурсът е за певци от всички националности, които са навършили 20 години и които нямат навършени 38 години. Продължителността е една седмица в първи тур, полуфинал и финален тур. По традиция началото на конкурса започва с откриване на изложба в Художествената галерия.

За привличане на други публики и за да се обогати тази проява, може да се включат балетни изпълнения. Да се канят гостуващи фестивали и да се насърчават и разгръщат партньорства.

Къпане на булки в кв. Сушица - на Ивановден

От неznайни времена в карловския квартал Сушица съществува традиция за ритуално къпане на млади булки, което се провежда край чешмата с изворна вода на площада в Сушица. Самодеен оркестър води една по една булките, венчани през изтеклата година. Поверието гласи, че невестите не бива да се срещат на чешмата, а ако това се случи, трябва да си разменят железни пари, без да си ги подават от ръка на ръка. Затова булките хвърлят по една шепа монети на земята пред чешмата, като впоследствие всяка от тях се впуска да събира тези монетите, които са предвидени за нея.

Град Калофер

„Мъжко хоро“ на Йордановден и честване на Рождението на Христо Ботев

Празничният ден започва много рано сутринта на 6 януари със Света Литургия в църквата „Св. Архангел Михаил“. С празнично шествие се събират свещениците от трите църкви в града на определеното за ритуала място.

След това голяма група мъже, облечени в традиционни национални одежди, влизат в замръзналата река за улавянето на Светия Кръст, хвърлен от свещеника с благословия за здраве и благоденствие.

Потопени до пояс в леденостудената вода участниците играят и т.нар. „мъжко хоро“, което е уникално по рода си, без аналог в страната и привлича много гости за да го наблюдават.

Празничният ден продължава с чествания, посветени на рождението на националния герой Христо Ботев в центъра на града.

Ботеви празници

Посветени са на честванията, отбелязващи гибелта на Христо Ботев. Дните са изпълнени с концерти и представления, а кулминацията е в навечерието на празника, когато на мемориалния комплекс се провежда тържествена заря-проверка.

Град Клисура

Възстановки на Априлското въстание - април- май

Честванията на Априлската епопея са цяла седмица. Започват с дните на революционната и патриотична песен. Кулминацията е на 1 май преди обяд когато се организира и възстановка на вълнуващите ни и днес исторически събития.

Във възстановката на драматичните сцени участват близо 100 души от патриотичните клубове в страната - “Поп Минчо Кънчев” в Стара Загора, “Крум Страшний” от Шумен и “Традиция”.

3. SWOT АНАЛИЗ

SWOT анализът дава ясна и конкретна представа за силните страни и възможностите за развитието им, както и представа за вероятните заплахи при реализирането на конкретните стратегически цели. Той допринася за цялостното изграждане на стратегически план за развитие на културно-историческия туризъм на територията на Община Карлово, като се акцентира от една страна на преимуществата на региона, а от друга насочва вниманието към слабите страни и вариантите за преодоляването им.

СИЛНИ СТРАНИ	ВЪЗМОЖНОСТИ
<p>Изключително богато културно – историческо наследство, архитектурни и археологически паметници, както и православни храмове, манастири и параклиси от местно и национално значение.</p> <p>Завидна популярност на региона със своята възрожденска история;</p> <p>Отлично местоположение и климат – Карлово се намира в сърцето на България, което го прави достатъчно достъпен за български и чуждестранни туристи, има умерен климат предлагащ отлични условия за туризъм през цялата година;</p> <p>Съхранен фолклор, обреди, традиции и занаяти</p> <p>Наличие на варианти за почивка и отдых на територията на Община Карлово – развита балнеология; популярност на възрожденската история на града;</p> <p>Наличие на минерални извори и същевременно близост с Национален Парк „Централен балкан“.</p>	<p>Развитие на селски, планински и еко туризъм. Балнеологичен и приключенски туризъм</p> <p>Развитие на религиозния и поклоннически туризъм чрез създаване на специализирани маршрути;</p> <p>Реабилитиране на археологическите обекти в общината и превръщането им в основна атракция за идващите гости;</p> <p>Създаване на информационни и промоционални кампании за предимствата на Община Карлово както на национално ниво, така и в чужбина по отношение на не дотам популярните забележителности;</p> <p>Развитие и допълнителна експозиция на съществуващите възрожденски материални и нематериални паметници на културата;</p> <p>Използване на Европейските структурни фондове за финансиране на по-доброто качество на съществуващите туристически продукти и създаване на нови такива.</p> <p>Сътрудничество с неправителствени организации и частния сектор за оптимизиране на предлаганите туристически услуги.</p>

Този документ е създаден в рамките на проект „Разработване на стратегическа рамка за развитието на Община Карлово за периода 2014-2020“, в изпълнение на Договор № 13-13-82/15.11.2013 г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

СЛАБИ СТРАНИ	ЗАПЛАХИ
<p>Недобре поддържана инфраструктура за достъп до туристически обекти;</p> <p>Недобре развита материална база по отношение на местата за настаняване и нощувка;</p> <p>Недобре развити туристически продукти по отношение на местата за хранене – слабо ниво на предлагане и обслужване;</p> <p>Липса на достатъчно квалифициран и компетентен персонал на високо и средно ниво;</p> <p>Недостатъчно познаване и използване на възможностите за финансиране по различни програми и проекти на Европейския съюз;</p> <p>Слабо ниво на рекламата и популяризиране на Карлово и региона като привлекателна туристическа дестинация, даваща възможност за разнообразни и пълноценни преживявания и емоции, задоволяващи всеки вкус.</p>	<p>Пренебрегване на възможностите за развитие на религиозния туризъм на територията на общината;</p> <p>Недостатъчно внимание към археологическото наследство в общината;</p> <p>Недостатъчното усвояване на средства по програми и проекти на ЕС;</p> <p>Липса на инициативност от страна на частните предприемачи в сферата на туризма;</p> <p>Недостатъчни инвестиции в подобряване на инфраструктурата и съществуващата материална база;</p> <p>Недобро стопанисване на културно – историческото наследство;</p> <p>Негативни демографски показатели.</p>

Този документ е създаден в рамките на проект „Разработване на стратегическа рамка за развитието на Община Карлово за периода 2014-2020”, в изпълнение на Договор № 13-13-82/15.11.2013 г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

4. ВИЗИЯ, МИСИЯ, СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ

ВИЗИЯ

Община Карлово да се превърне в привлекателна туристическа дестинация, създаваща незабравими спомени, усещане за непреходността на националния ни дух и идентичност, базирани на историческите, културните, религиозните и природни дадености в района и същевременно предлагаща една добре развита инфраструктура, висока култура на обслужване, съчетана с гостоприемния дух на балканджиите. По този начин ще се повишат дългосрочните икономически и социални ползи, които устойчивият туризъм може да донесе в региона.

МИСИЯ

Провеждане на целенасочена и концентрирана върху културните, исторически и религиозни дадености на Община Карлово политика за развитие на туризма, като се има предвид всеки аспект от туристическия процес – от популяризирането, съхранението и първоначалния маркетинг, целящи привличането на туристите да посетят Карлово и региона до крайния етап, когато те си тръгват с положителни впечатления и желание да се върнат отново.

СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ

Основната стратегическа цел е до края на обследвания период да се повиши привлекателността на община Карлово като туристическа дестинация както за България, така и за страните от Европейския съюз и останалите чуждестранни пазари, като общината се превърне в туристически център на Подбалканието чрез целенасоченото развитие и използване на природните, културно – историческите, религиозните, археологическите и антропогенни дадености на региона.

Стратегическа цел 1. Повишаване качеството и многообразието на културната среда, което би довело до увеличаване броя на туристите, посещаващи Община Карлово

Задоволяването на очакванията на целевите пазарни групи от туристи ще се осигури чрез провеждане на задълбочен и подробен анализ на туристическия продукт, предлаган в Карлово и региона, за да се установи дали има съответствие с потребителските очаквания, нужди и желания. Това включва изследването на:

Този документ е създаден в рамките на проект „Разработване на стратегическа рамка за развитието на Община Карлово за периода 2014-2020”, в изпълнение на Договор № 13-13-82/15.11.2013 г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

- хотелиерското предлагане и местата за настаняване;
- предлаганите атракции и състоянието им;
- природните дадености на района;
- инфраструктурното състояние на общината и перспективите за подобряването му;
- предлагането на конкретни културни, археологически и религиозни туристически продукти и пакети.

Внимателното и задълбочено изследване и анализ би дало възможност за идентифициране на подходи и практики, които биха помогнали на общината да привлече повече туристи.

Стратегическа цел 2. Запазване и популяризиране на културно-историческото наследство на община Карлово чрез развитие и утвърждаване на културно-историческия и религиозно - поклоннически туризъм в Община Карлово

Съхраняването и промотирането на културно-историческото наследство следва да се осъществи чрез комплекс от мерки, включващи: проучване и съхраняване на уникалния културно-исторически ресурс, разработване на рекламна стратегия, създаване на план за представяне с рекламно - информационни табла на недвижимите културни ценности. Също така чрез сътрудничеството между общинското ръководство и неправителствените организации на база съществуващото археологическо и религиозно наследство трябва да бъдат разработени специализирани маршрути и програми за посещение на недвижимите културни ценности в Карлово и района.

Стратегическа цел 3. Увеличаване приходите от туризъм чрез утвърждаването на Община Карлово като притегателна културно – туристическа дестинация. Обогатяване и развитие на Културния календар

Увеличаването на приходите от туризъм може да се постигне в две направления:

- Увеличаване броя на възможностите, които са привлекателни за целевите групи от туристи чрез предлагани на нови и ексклузивни алтернативи за туризъм - например планинския, селския и екологичния, поклоннически или такъв насочен към археологическите артефакти в района.
- Увеличаване на времето на престой на туристите, което ще доведе до повишаване на приходите в частния сектор.

Постигането на тази стратегическа цел ще се осигури чрез ефективен маркетинг и разработване на креативен и новаторски туристически продукт с високо качество, който да доведе до дългосрочно и стабилно конкурентно предимство.

От друга страна ще е необходимо силно и дългосрочно сътрудничество с туристическите и информационни центрове както в страната така и извън нея, участие в туристически борси, форуми, панаири и други популяризиращи туризма в общината дейности.

Съществени възможности за увеличаването приходите от туризъм предлага и обогатяването и развитието на местния Културен календар.

Този документ е създаден в рамките на проект „Разработване на стратегическа рамка за развитието на Община Карлово за периода 2014-2020”, в изпълнение на Договор № 13-13-82/15.11.2013 г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Понастоящем в Община Карлово се провеждат редица културни мероприятия от местно значение. С подходящи инструменти и методики същите могат да станат такива и от национално значение. Изграждането на партньорства между общинската администрация и неправителствени организации и гражданите на общината ще способства както обогатяването на културния живот в региона, така и популяризирането на съществуващите събития и ивенти.

Стратегическа цел 4. Нов подход към инвестиционната политика за култура

Туризмът в Община Карлово е важен приоритет, който следва да се подкрепя с финансиране от европейски проекти и фондове и други финансови източници. Развитието на нови и атрактивни туристически продукти е от ключово значение за туризма. Изграждане на нова и подобряване на съществуващата инфраструктура, реставрация и консервация на архитектурни паметници, археологически обекти и паметници на религиозното ни наследство и създаване на нови атракции са дейностите, които Община Карлово следва да финансира посредством привличане на европейски, бюджетни и други средства.

Създаването на публично-частни партньорства и стимулирането на стартиращи предприятия са други насоки, в които общината може да насочи усилия и потенциал.

Стратегическа цел 5. Увеличаване на ползите от туризма чрез разкриване на нови работни места, увеличаване на професионалните умения, компетенции и информираност на младите хора и заетите в туристическия бизнес и респективно подобряване на доходите на населението на Община Карлово

Развитието на различните форми на туризъм в общината - планински, селски, екологичен, балнеоложки, приключенски, културно – исторически и поклоннически - ще донесе реални индивидуални ползи за хората и бизнеса. Това може да се постигне чрез информационни кампании, взаимен диалог и съвместна работа между община и обществени организации. Разкриването и експлоатирането на нови канали за информация е от базисно значение за подобратата координация и сътрудничество между общината и населението. Активното участие на обществеността в изграждането и планирането на общата политика по развитието на туризма ще бъде в изключителна полза за популяризирането на Община Карлово като привлекателна туристическа дестинация.

От друга страна от изключително значение е хората , работещи в туризма, да притежават необходимите професионални умения и знания за пазара. Специално внимание следва да се обърне на собствениците на хотели, ресторанти и места за настаняване и атракционни, като се подпомогнат с обучения, тренинги и семинари, за да повишат ефективността на своята работа, което от своя страна би повишило удовлетвореността на туристите.

Добра възможност е сътрудничеството между СОУ „Христо Проданов“, където се обучават ученици по специалност „Туризъм“, и частния сектор, като се създаде програма за стажове и практически занимания в услуга на двете страни.

5. МЕРКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СТРАТЕГИЧЕСКИТЕ ЦЕЛИ

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ	ДЕЙНОСТИ	КОНКРЕТНИ МЕРКИ
<p><u>Стратегическа цел 1</u> Повишаване качеството и многообразието на културната среда</p>	<p>1. Визия на сградния фонд, социален статус и капацитет и самочувствие на кадрите, работещи в областта на културата</p> <p>2. Създаване на интерактивни пространства за култура.</p> <p>3. Партньорства между общински структури, граждански организации и граждани</p>	<p>1.1. Старинните сгради, наследени от миналото, публична общинска собственост - след реставрацията и адаптацията на петте сгради Патевата къща, Патевата мааза, Бухаловият хан, къщата с Белия двор, къщата „Райно Попович“ по проект „Старинно Карлово“ да се осигури достъпността им и вграждането им в общото културно – туристическо звучене на града;</p> <p>1.2. Реконструкция и надграждане на сградата в която се помещава Художествената галерия, с цел обособяване на експозиционна част и фондохранилище;</p> <p>1.3. Ремонт и съвременна адаптация на три сгради – публична общинска собственост, предоставени за ползване и управление на Исторически музей-Карлово, а именно Бившето Петокласно мъжко училище - сградата на Историческия музей, Мазаковата къща и Даскалботевата къща.</p> <p>2.1. Местата за отдих - градинки и площи, да се използват за концерти, пленери, театрални постановки и други;</p> <p>2.2. Сградите на общинската администрация, библиотека, исторически музей, галерия, читалище, могат да бъдат алтернативни пространства;</p> <p>2.3. Разгръщане на дворното пространство на Историческия музей в Карлово за културно-развлекателни функции;</p> <p>2.4. Създаване на ежемесечна карта на заетостта на тези пространства, с културни инициативи.</p> <p>3.1. Създаване на ежемесечен културен календар за проявите в различните институции на територията на общината;</p> <p>3.2. Постигане на добра комуникация, синхронизация на инициативи, допълване и взаимопомощ между културните институти и организации – Община</p>

Този документ е създаден в рамките на проект „Разработване на стратегическа рамка за развитието на Община Карлово за периода 2014-2020”, в изпълнение на Договор № 13-13-82/15.11.2013 г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

<p>Стратегическа цел 2 Запазване и популяризиране на културно - историческото наследство на Община Карлово</p>	<p>Систематичен план за действие</p>	<p>Карлово, Общинска художествена галерия, Общинска библиотека, Общински исторически музей, Военен клуб, читалища, частни галерии, НПО, занаятчий и други;</p> <p>3.3. Устойчивост на комуникацията и постигане на взаимопомощ между културните институти и организации;</p> <p>3.4. Разработване и реализиране на съвместни проекти с граждански структури и доброволчески организации;</p> <p>3.5. Създаване на база данни на всички самодейни състави, клубове, хорове, групи от цялата община и периодичното им актуализиране.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проучване и съхраняване на уникалния културно-исторически ресурс; 2. Разработване на рекламна стратегия за културно историческия ресурс; 3. Създаване на план за представяне с рекламни-информационни табла на археологически, културно-исторически обекти (на този етап са фиксирани три табла в местностите „Св. Троица“, „Св. Пантелеймон“ и в околностите на Карлово разрушеният манастир „Св. Спас“); 4. Цялостно проучване и консервация на „Тракийски градски център с царска резиденция“ VI - V в. пр. Хр. село Васил Левски, Община Карлово; 5. Създаване на графична реконструкция на археологически обекти с туристически потенциал; 6. Популяризиране на архитектурния резерват „Старинно Карлово“; 7. Разработване на специализирани маршрути за посещение на недвижимите културни ценности в Карлово и района; 8. Изработване на специализирана страница на всяка забележителност, на територията на общината и представянето ѝ в социалните мрежи; 9. Включване на местни забележителности към национални справочници и гидове.
<p>Стратегическа цел 3 Увеличаване приходите от</p>	<p>Културният календар да отразява подобаващо постиженията на</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Обогаляване и развиване на празничните програми, като Старчовден, Празник на розата, Европейски фестивал на занаятите, което ще доведе до нови

Този документ е създаден в рамките на проект „Разработване на стратегическа рамка за развитието на Община Карлово за периода 2014-2020“, в изпълнение на Договор № 13-13-82/15.11.2013 г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

<p>туризъм чрез утвърждаването на Община Карлово като Притегателна културно - туристическа дестинация. Развитие на Културния календар</p>	<p>Общината в сферата на културата</p>	<p>инициативи и надграждане, с цел привличане на нови публики; 2. Реконструиране на културния календар, редуциране на по-несъществени културни прояви; 3. Създаване на рекламна политика за популяризиране на културния календар; 4. Изграждане на ясен разпознаваем образ на национално и международно ниво на културните прояви в община Карлово; 5. Създаване на рекламно лого за всички емблематични, значими празници в общината; 6. Привличане на специалисти в областта на сценографията, хореографията, декора, рекламата и др. на доброволчески начала; 7. Привличане на младежката аудитория, на база на проучвания на нагласите и предпочитанията; 8. Предоставяне сцена на детското творчество, организиране на конкурси, пленери.</p>
<p><u>Стратегическа цел 4</u> Нов подход към инвестиционната политика за култура</p>	<p>Прилагане на нови работещи практики</p>	<p>1. Създаване на Общински фонд „Култура“; 2. Активен диалог с бизнеса на града за визията на археологическите обекти и паметниците на културата; 3. Включване активно на местния бизнес в конкурсните и фестивални прояви; 4. Бизнес средите на местно и национално ниво да се запознават с културния календар на Общината, на база на добре направена реклама; 5. За празниците в културния календар с национално значение да се изграждат мостове към международна значимост; 6. Участие в европейски програми за финансиране.</p>
<p><u>Стратегическа цел 5</u> Увеличаване ползите от туризъм чрез разкриване на нови работни места, увеличаване на професионалните умения,</p>	<p>Младите хора - активни участници и потребители на културни продукти</p>	<p>1. Образователна програма в областта на изкуствата; 2. Укрепване на връзки и съвместни прояви на училища и културни институти; 3. При всички значими културни прояви, даване възможност за изява на младежки формации, колективи, индивидуални изпълнители; 4. Предоставяне на възможност за творчество от страна на младежите при различни културни форуми;</p>

Този документ е създаден в рамките на проект „Разработване на стратегическа рамка за развитието на Община Карлово за периода 2014-2020”, в изпълнение на Договор № 13-13-82/15.11.2013 г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

<p>компетенции и информираност на младите хора и заетите в туристическия бизнес и респективно подобряване на доходите на населението на Община Карлово</p>		<p>5. Насърчаване на младите хора за създаване на съвети за култура в съответното учебно заведение или неправителствена организация, които активно да участват в културния живот на общността;</p> <p>6. Проучване и адаптиране на нови нетрадиционни форми на изкуство на младите хора.</p>
---	--	--

6. ПРИОРИТЕТИ ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СТРАТЕГИЧЕСКИТЕ ЦЕЛИ

Приоритет 1. Подобряване и изграждане на туристическата инфраструктура

- 1.1. Доизграждане на еко пътека на здравето - село Розино;
- 1.2. Изграждане на еко пътека в местността „Св. Кирик” - гр. Калофер;
- 1.3. Изграждане на пътека на здравето до местността „Кръста” - гр. Карлово, създаване на нови атракции и облагородяване на местността;
- 1.4. Изграждане на еко пътека до връх "Гиндер" - гр. Клисура;
- 1.5. Изграждане на парк в местността "Беш Бунар"- гр. Карлово с пешеходни и вело алеи, зелени площи, спортни площадки, въжен град, открита сцена за културни мероприятия и места за пикник;
- 1.6. Приспособяване на вилата на братя Евлогий и Христо Георгиеви като културно информационен център;
- 1.7. Изработване и поставяне на туристически информационни табла;
- 1.8. Изготвяне на указателни табели за туристическите обекти;
- 1.9. Проектиране на велосипедна алея между Карлово и Баня;
- 1.10. Реконструкция на парка в гр. Баня;
- 1.11. Атрактивно осветление на водопад „Сучурум”;
- 1.12. Изграждане на туристически информационен център на стратегическо място в гр. Карлово;
- 1.13. Възстановяване на римския път (Траянов път) - Пловдив -Черноземен - Иван Вазово - Христо Даново - Анево – Троян;
- 1.14. Изграждане на инфраструктура до обект "Тракийски градски център с царска резиденция VI-IV в. пр. Хр" при с. Васил Левски, консервация и реставрация на разкритите структури;
- 1.15. Проучване и реставрация на Карловското кале в местността „Беш бунар” - гр. Карлово.

Приоритет 2. Създаване на условия и стимулиране на развитието на туризма

- 2.1. Периодични срещи с туристически предприемачи и туроператори;
- 2.2. Организиране на ежегоден експедиентски инфо тур;

Този документ е създаден в рамките на проект „Разработване на стратегическа рамка за развитието на Община Карлово за периода 2014-2020”, в изпълнение на Договор № 13-13-82/15.11.2013 г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

2.3. Популяризиране на празниците в Община Карлово: Празник на розата; Кукерски фестивал; Празник на картофа в гр. Клисуре; Празник на дантелата в гр. Калофер; „Столетово пее” - с. Столетово, обичай „Пеперуда” - с. Климент;

2.4. Провеждане на исторически възстановки - Априлското въстание, Освобождението на гр. Карлово и други;

2.5. Обособяване на алея на занаятите по време на Празника на розата и Празника на града;

2.6. Възстановяване на автентична розоварна в Павурджиевата къща - гр. Клисуре;

2.7. Включване на комплекс „Старинно Карлово” в туристически маршрути и обвързването му в общ, продаваем туристически продукт;

2.8. Развитие на алтернативни форми на туризъм - селски, СПА, ловен, археологичен, фолклорен и други.

Приоритет 3. Развиване и популяризиране възможностите за туризъм

3.1. Изработване на рекламни материали за туристическите обекти в Общината;

3.2. Активна рекламна и маркетингова кампания на комплекс „Старинно Карлово”;

3.3. Активна рекламна и маркетингова кампания на Център за занаяти и културни традиции „Бухалов хан” - гр. Карлово;

3.4. Участие в национални и международни туристически борси;

3.5. Изготвяне на нови градски туристически маршрути, продаваеми за туристите;

3.6. Активно медийно присъствие - в специализирани издания, интернет сайтове и портали.

7. СТРАТЕГИЧЕСКИ НАСОКИ ЗА РАЗВИТИЕ

Основните насоки за развитие през разглеждания период са както следва:

ОБЛАСТ	ПРЕПОРЪКИ ЗА РАЗВИТИЕ
Обща инфраструктура	<ul style="list-style-type: none">• Подобряване състоянието на пътната и комуналната инфраструктура на територията на Община Карлово;• Подобряване на вътрешно- регионалните връзки и поддържане на състояние на общинските пътища;• Разрешаване на проблемите със събирането и извозването на битовите отпадъци и изграждане на канализационна система;• Изготвяне на Подробен устройствен план (ПУП) за места от културно-историческо и туристическо значение на територията на общината.
Инфраструктура и рехабилитация на културно -	<ul style="list-style-type: none">• Изпълнение на дейностите по реализирания в строителната си част проект за откриване, разработване и функциониране на възрожденския комплекс Старинно Карлово;• Неотложен основен ремонт на сградата на <i>Исторически</i>

Този документ е създаден в рамките на проект „Разработване на стратегическа рамка за развитието на Община Карлово за периода 2014-2020”, в изпълнение на Договор № 13-13-82/15.11.2013 г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

<p>исторически обекти</p>	<p>музей – Карлово, най-представителната архитектурна недвижима културна ценност в града, разположена в старинната му част, и обновяване на експозицията, която е предвидено да бъде интерактивна: включва зала - трезорна за археологическите експонати с възможности за гостуване на ценни колекции, зала за събития, ателиета за демонстрация на старинни занаяти. До момента за това има изготвен Идеен проект, съгласуван с НИНКН. Ремонт на сградата <i>Етнографска експозиция “Мазакова къща” и Даскалботева къща</i> - експозиции към музея.</p>
<p>Археологическо наследство</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Реализиране на проекта <i>“Възстановяване на римския път (Траянов път) през Троянския проход и разкритите пътни станции по трасето му”</i> (Субрадице при с. Христо Даново); • Изграждане на инфраструктура до обект <i>“Тракийски селищен център VI - IV в. пр. Хр”</i> и обект <i>“Раннохристиянска базилика V-VI в.”</i> при с. Васил Левски, завършване на проучването, консервация и реставрация на разкритите структури; • Проучване, консервация и реставрация на <i>Карловското кале</i> над м. Беш бунар над гр. Карлово; • Проучване, консервация и реставрация на <i>антична и средновековна крепост над с. Куртово и тракийско и антично селище и крепост над с. Бегунци</i>; • Проучване и социализиране на обект <i>Антично селище на брега на язовир Домлян</i>, землище на с. Горни Домлян; • Проучване и социализиране на <i>Тракийска надгробна могила</i>, до Винарска изба с. Певците.
<p>Религиозен и поклоннически туризъм</p>	<p><u>Изграждане на Поклоннически маршрут в гр. Карлово:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Храм “Свети Николай” - тук може да се види икона на Света Богородица“, свидетел на „Страшното“ - 20 ти юли 1877 год., когато в гр. Карлово са избити повече от 800 карловци, учители, свещеници, лекари, занаятчии; - Храм “Света Богородица” - храмът, в който е ръкоположен в йеродяконски чин и е служил Васил Левски; - Храм "Свети Архангел" - кв. Сушица; - Параклис “Света Марина“, свързан с традицията на карловци на деня на Света Марина да се отслужва водосвет на това място. Параклисът е построен върху основите на стар храм, при него има и аязмо/лековита вода/; - Параклис “Свети Пантелеймон“ – кв. Сушица; - Параклис “Света Троица“, намиращ се западно от гр. Карлово, построен XIX век. Недалеч от него е съществувал по-стар параклис със същото име, но разрушен. Всяка година на празника “Свети Дух“ се отслужва молебен и е посещаван, както от жители на гр. Карлово, така и от

Този документ е създаден в рамките на проект „Разработване на стратегическа рамка за развитието на Община Карлово за периода 2014-2020“, в изпълнение на Договор № 13-13-82/15.11.2013 г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

жители на гр. Сопот.

Създаване на Поклоннически маршрут в гр. Калофер:

- Църква "Успение на Света Богородица"
- Църква "Въведение Богородично"
- Църква "Света Троица"
- Църква "Рождество Христово"
- Църква "Свети Архангел Михаил"
- Църква "Свети Атанасий"
- Манастир "Въведение Богородично"
- Манастир "Рождество Богородично"
- Параклис „Свети Пантелеймон“ – местност Бяла река
- Параклис „Покров Богородичен“
- Параклис „Св. Илия“
- Параклис „Свети Дамян и Козма“
- Параклис „Свети Николай“
- Параклис „Света Троица“.

Създаване на Единен Поклоннически маршрут в Община Карлово:

Същият следва да включва както по-важните обекти от гореизброените градски маршрути, така и допълнителни православни храмове в други населени места като:

- Църква "Св. Константин и Елена", гр. Баня
- Църква "Света Троица" – с. Пролом. През 2000 год. се е появил неръкотворен образ на Света Богородица на западната страна на храма. Тогавашният митрополит Арсений е потвърдил истинността на събитието и са отпуснати средства за възстановяване на храма, ремонт и обновяване. Има голям интерес и поклонници, които посещават храма в селото.

Обект на интерес сред някои туристи може да представлява и *ислямското културно - религиозно наследство* в гр. Карлово, представено от Червената джамия, Куршум джамия, Ялдъ джамия.

Развитие и обогатяване на културния календар

Фестивал на занаятите май- юни - предложение за нов елемент в рамките на Празниците на розата в Карлово

Организирането и провеждането на разнообразно и богато фестивално събитие, което позволява реализирането на няколко паралелни представления на занаятите, на песните, танците и музиката на *три народности*, както и на традиционната им кухня.

Този документ е създаден в рамките на проект „Разработване на стратегическа рамка за развитието на Община Карлово за периода 2014-2020”, в изпълнение на Договор № 13-13-82/15.11.2013 г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

	<p>Идеята е на база ежегодните изложения на местните занаятчии и юбилейните фестивали през 5 години, да се разработи фестивална проява с <i>международно значение</i>.</p> <p>Град Баня <i>Празник на водата – предложение за нов елемент в рамките на Празника на града</i> Концертна програма, изложби, гостуване на партньори от страната и чужбина и други.</p>
--	---

8. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Настоящата Стратегия за опазване на културно - историческото наследство и развитието на туризма се изготвя с цел подкрепа и увеличаване на интереса към конкурентоспособни туристически атракции на територията на Община Карлово, които ще допринесат за разнообразяване на туристическия продукт, намаляване на териториалната концентрация и по-равномерно разпределение на ползите от туризма.

Туристическото популяризиране на общината следва да съчетава както провеждането на културни събития, празници и чествания, така и развитието на автентични атракции, фолклор и обичаи, характерни за региона.

Използването на културно-историческите ресурси при развитието на този така специфичен вид туризъм гарантира запазване на богатото наследство в град Карлово и общината с мисълта, че то е най-ценният източник за разнообразието на туристическия продукт.

Този документ е създаден в рамките на проект „Разработване на стратегическа рамка за развитието на Община Карлово за периода 2014-2020”, в изпълнение на Договор № 13-13-82/15.11.2013 г., финансиран от Оперативна програма „Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд